

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.666/2012/3. szám

A Szegedi Ítéltábla **felperes neve (címe)** felperesnek - Hajdú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hajdú István ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2012. szeptember hó 7. napján kelt 1.P.20.233/2012/16. számú ítélete ellen az alperes által 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **megváltoztatja**, az alperest kártérítés, valamint illeték és állam által előlegezett költség megfizetésére kötelező rendelkezést mellőzi és a felperes keresetét elutasítja. A felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 300.000 (Háromszázezer) Ft-ra felemeli. Az állam által viselendő le nem rótt eljárási illeték összegét 466.700 (Négyszázhatvanhatezer-hétszáz) Ft-ban, míg az állam által előlegezett állam által viselendő költség összegét 27.750 (Huszonhétezer-hétszázötven) Ft-ban állapítja meg.

Kötelezi az alperest, hogy 8 nap alatt - mulasztási bírság kiszabásának terhe mellett - rójon le pótlólag 10.000 (Tízezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 48.000 (Negyvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az enyhe fokú alkoholos befolyásoltságú alperes 2006. december 9. napján az általa vezetett **(X)** forgalmi rendszámú **(Y)** típusú kistehergépkocsival közlekedési balesetet okozott. A baleset során mind az alperes, mind az általa a jobb első ülésen szállított alkoholos befolyásoltság állapotában lévő **(személy neve)**, a felperes fia kizuhantak a gépjárműből. A kistehergépkocsi először a kiesett jobb első utasra csapódott, majd ezt követően az alperes a már úttesten fekvő **(személy neve)**

testére zuhant. A baleset során **(személy neve)** olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba szállítását követően elhalálozott. Amennyiben menet közben az alperes és **(személy neve)** biztonsági öve be lett volna kapcsolva, egyikük sem eshetett volna ki a gépkocsiból. Becsatolt biztonsági öv esetén **(személy neve)** legfeljebb 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett volna.

A ... Városi Bíróság 12.B.759/2007/16. számú ítéletével az alperest halált okozó ittas járművezetés büntette miatt 2 év börtönre, 4 év közúti járművezetéstől eltiltásra és 3.000.000 Ft pénz mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A ... Megyei Bíróság 1.Bf.1257/2008/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

(személy neve) temetésével kapcsolatban a felperesnek 350.000 Ft költsége merült fel. A hagyatéki eljárás felperes által megfizetett költsége 81.481 Ft volt.

A felperest fia elvesztése lelkiileg nagyon megviselte, ennek kapcsán nála túlzott igazságérzet, jogtalanság érzése dominál. Jelenleg pszichiátriai megbetegedésben nem szenved, de személyiségzavarára jellemző az érzelmi instabilitás, az impulzív megnyilvánulások. Az őt ért vélt és valós sérelmekre fókuszált gondolkodásmód jellemzi, de ezek a pszichózis szintjét nem érik el. Akut pszichiátriai kezelést nem igényel, tartós pszichiátriai károsodás elszenvedése a fia halálával ok-okozati összefüggésben nem hozható.

A **(biztosító neve)** a felperesnek 2009. szeptember hó 29. napján halálesettel kapcsolatos vagyoni kár címén 200.000 Ft-ot, nem vagyoni kárt címén 500.000 Ft-ot, míg 2009. december hó 1. napján ügyvédi munkadíj címén 15.000 Ft-ot megfizetett.

A felperes módosított keresetében 2.778.081 Ft vagyoni és összesen 5.000.000 Ft összegű nem vagyoni kár és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Vagyoni kárigényei körében hivatkozott arra, hogy a fia halálával kapcsolatban 400.000 Ft temetési, 81.481 Ft közjegyzői költsége merült fel, ezen túlmenően meg kellett fizetnie 540.000 Ft örökösödési illetéket és késedelmi pótlékot, 390.000 Ft ingatlanközvetítői díjat, továbbá 700.000 Ft ügyintézési költséget. 5.000.000 Ft összegű nem vagyoni kára körében arra hivatkozott, hogy a tragédiát megelőzően felesége és édesanyja is elhunyt, és ezek fizikai és lelki összeomlásához vezettek. Emiatt ideiglenesen munkaképtelen volt, minek folytán anyagilag teljesen ellehetetlenült. El kellett adnia a maga és lánya által vásárolt otthonát és kényszerűen el kellett költöznie a városból. 1.000.000 Ft összegű nem vagyoni kártérítést azért kért az alperestől, mert kegyeletsértő, rágalmazó, becsületsértő, a felperest lejárató kijelentéseket tett.

Az alperes a módosított kereset elutasítását kérte. Nem vitatta a balesetért fennálló felelősségét, azonban előadta, hogy a felperes fia a kár bekövetkezésében oly mértékben közrehatott, hogy kártérítés megállapításának nem lehet helye. Nem vitatta, hogy a felperesnek a temetéssel kapcsolatban 350.000 Ft, míg a közjegyzői eljárással 81.481 Ft költsége merült fel, egyebekben a kereset összegszerűségét is vitatta. A kereseti kérelem jogalapjával összefüggésben előadta, hogy a halál ténye,

Pf.III.20.666/2012/3. szám

mint eredmény nem áll közvetlen okozati összefüggésben a balesettel. Amennyiben a bíróság az okozatosságot mégis megállapítja, a felperes fiának közrehatását 99 %-os mértékben kérte megállapítani. Az 1.000.000 Ft összegű nem vagyoni kártérítési igényt arra hivatkozva kérte elutasítani, hogy a felperesi kereseti kérelem az összecszerűség részleteit nem tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletével kötelezte az alperest 500.000 Ft és járulékai megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A pervesztesség-pernyertesség arányában döntött a felperes által az alperesnek fizetendő perköltségről, valamint a le nem rótt illetékek és állam által előlegezett költség viseléséről. A jogerős büntető ítéletre utalva megállapította, hogy a baleset oka az volt, hogy az alperes ittasságából adódó figyelmetlensége miatt túlzott sebességgel közelített az útkanyarulathoz. A gépkocsi utasának halálában, mint közreható ok jelentkezett a biztonsági öv bekapcsolásának elmulasztása, ez azonban az okozati összefüggést nem szakítja meg. Minderre tekintettel a felperes fiának halála, illetőleg az alperesi cselekmény között az okozati összefüggés fennáll, ugyanakkor a halálos eredmény bekövetkezésében nem hagyható figyelmen kívül a felperes fiának nagyfokú, az elsőfokú bíróság által 80 %-ra értékelt közrehatása. A felperes vagyoni kárigényeivel összefüggésben megállapította, hogy azokat a felperes tájékoztatás és felhívás ellenére nem bizonyította. Az alperes által vitássá nem tett 350.000 Ft temetési költség és 81.481 Ft összegű közjegyzői költség felmerülése mellett viszont megállapítható, hogy a felperes érvényesíthető kárai a biztosító teljesítésével megtérültek. A 4.000.000 Ft-os nem vagyoni kártérítési igény vonatkozásában arra mutatott rá, hogy a felperesnél a tartós pszichiátriai károsodás elszenvedése nem a fia halálával áll okozati összefüggésben, ugyanakkor a gyermek elvesztése olyan hátrányos életmód, illetve az a felperesnél olyan személyiségváltozást eredményezett, mely alapot ad a nem vagyoni kárpótlásra. A felperesnél a gyászreakció lezajlott ugyan, de az eseményeket mégsem tudta teljes körűen feldolgozni, erre utal mind a jelen perbeli, mind a büntetőeljárás során tanúsított magatartása. A felperest ért nem vagyoni kár kompenzálására alkalmas összeg meghatározásakor figyelembe vette, hogy a felperes felnőtt gyermekével már nem élt közös háztartásban, közöttük a viszony azonban jó és segítő jellegű volt. Mérlegelte a felperes fiának a halál bekövetkezésében való közrehatását, továbbá azt a tényt, hogy a felperes részére nem vagyoni kártérítés címén a **(biztosító neve)** 500.000 Ft-ot a pert megelőzően megfizetett. Mindezek alapján kötelezte az alperest 500.000 Ft nem vagyoni kártérítés és járulékai megfizetésére. A felperes 1.000.000 Ft-os nem vagyoni kártérítési igényét mind jogalap, mind összecszerűség tekintetében megalapozatlannak találta, figyelemmel arra, hogy e kárigény vonatkozásában a felperes konkrét előadást nem terjesztett elő, nem jelölte meg, hogy kára pontosan miből áll, továbbá azt az eljárás során nem is bizonyította.

Az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezéseivel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének teljes elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Arra

hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróságnak a rendelkezésre álló tényekből, bizonyítékokból okszerűen arra a jogi következtetésre kellett volna jutnia, hogy a felperes kereseti kérelme megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság ugyanis önmagából a felperes jelen perben, illetve büntetőeljárásban tanúsított magatartásából vezette le a kártérítési igény megalapozottságát. Ez az okozatosság megállapíthatóságára nem vezethet. A szakvélemény, a tanúvallomások és egyéb bizonyítékok mérlegelésével arra a következtetésre kellett volna jutnia a bíróságnak, hogy a felperes állapota és a fia halála között nem lehet kimutatni az okozatosságot. A felperes és néhai fia a balesetet megelőzően különálló életvitelt folytattak, a felperest rendszeres jelleggel néhai fia nem támogatta. A felperes gazdasági ellehetetlenülése a fia elvesztésével átélt gyászreakció következményével ok-okozati összefüggésbe nem hozható. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tény is, hogy a felperes vagyoni jogi értelemben nem károsodott, hanem gazdagodott, örökölt a fia után.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés érdemben **alapos**.

Az ítélet tábla előjáróban leszögezi, hogy a fellebbezési eljárásnak kizárólag az elsőfokú ítélet alperest marasztaló ítéleti rendelkezései képezték tárgyát, a másodfokú eljárás semmiben nem érintette az elsőfokú ítélet fellebbezés híján első fokon jogerőre emelkedett rendelkezéseit. A fellebbezés tükrében a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes által érvényesített, elutasítással nem érintett nem vagyoni kártérítési igény tekintetében megalapozott-e az elsőfokú bíróság ítélete. Érdemben helytállóan hivatkozott az alperesi fellebbezés arra, hogy az elsőfokú bíróságnak a felperes 4.000.000 Ft összegű vagyoni kártérítési igényét el kellett volna utasítania, a fellebbezés indokaival azonban az ítélet tábla túlnyomó részben nem ért egyet.

Nem helytálló az a hivatkozás, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés megítélésénél kizárólag a felperes jelen perben, illetve büntetőeljárásban tanúsított magatartását vette figyelembe. Tény, hogy e körülményeket is értékelte a bizonyítékok mérlegelésénél, azonban a felperes nem vagyoni kártérítési igénye tekintetében döntő súllyal értékelte a perbeli igazságügyi szakértői véleményt, a tanúvallomásokat és a peres eljárás során keletkezett okirati bizonyítékokat. A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § /1/ bekezdésének helyes alkalmazásával, a felmerült bizonyítékok okszerű, logikus mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperes gyermekének elvesztése a felperesnek hátrányt okozott, olyan személyiségváltozást eredményezett, mely kellő alapul szolgálhat nem vagyoni kártérítés megítélésére. Helyesen állapította meg ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy a felperes jelenlegi életeseeményei, a gazdasági változások miatt ellehetetlenült anyagi helyzete, tartós pszichiátriai károsodása nem hozható okozati összefüggésbe a fia halálával. Miután azonban a felperes személyiségváltozása részben a gyermeke halálára vezethető vissza, e körülmény miatt az okozati összefüggés teljes hiánya nem állapítható meg.

Annak, hogy a felperes a nagykorú és vele nem egy háztartásban élő gyermekét veszítette el a balesetben, a kártérítés összecszerűségének meghatározása körében van jelentősége, de pusztán ezen az alapon a bekövetkezett hátrányok miatti nem vagyoni kártérítési igény jogalapja nem zárható ki.

A nem vagyoni kártérítést nem a gyász és fájdalom alapozza meg, hanem az, hogy a felperesnek a gyermeke halálával megsérült a teljes családban való éléshez fűződő személyiségi joga, amely a Ptk. 84. §-ának /1/ bekezdésének e./ pontjából következően a Ptk. 355. §-ának /4/ bekezdése szerint nem vagyoni kárpótlás alapja lehet. Ez még akkor is megállapítható a bírói gyakorlat szerint, ha a közeli hozzátartozó nem él egy háztartásban az elhunyttal, olyan esetekben, ha a szülő gyermek közötti szorosabb kapcsolat fennáll (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.111/2009/4., hozzáférhető: Kúria határozatainak adatbázisában). Ha a hozzátartozója halálával a fél elvesztette a teljes családban éléshez való jogát és saját egészsége is megromlott az általában bekövetkező gyászreakciót meghaladó mértékben, a két sérelem mértékének együttes mérlegelésével kell a nem vagyoni kártérítési igényét elbírálni (BDT 2009/2092. számú eseti döntés).

A nagykorú gyermek elvesztése miatti nem vagyoni kártérítési igény akkor megalapozott, ha a jogsértés által sérül a túlélő szülő azon lehetősége, hogy részesüljön a családi együttlétből fakadó élményekből, a családi biztonság érzéséből, idősebb korában gyermekére, mint támaszára számíthasson (Legfelsőbb Bíróság Pf.III.21.951/2009/4., hozzáférhető: Kúria határozatainak adatbázisában). Az alperesi fellebbezésben hivatkozottakkal szemben nem előfeltétele a nagykorú gyermek elvesztése miatti nem vagyoni kártérítési igény érvényesítésének az, hogy a szülőt a gyermek halálát megelőzően támogassa, ugyanakkor kétségtelenül befolyásolja a kártérítés összecszerűségét a szülő és gyermek közötti kapcsolat szorossága.

A nem vagyoni kárpótlás annak eszköze, hogy a felperest ért nem vagyoni hátrányok más minőségű ellentételezéssel, vagyoni kárpótlással kerüljenek ellensúlyozásra. A nem vagyoni kártérítés megítélésénél irrelevánsak azok a körülmények, hogy a hozzátartozó elvesztése folytán az öröklés jogkövetkezményeként az örökös (jelen esetben a túlélő szülő) vagyonjogilag gazdagodott-e vagy sem, így ennek a fellebbezési hivatkozásnak a felperes nem vagyoni kártérítési igénye elbírálása szempontjából relevanciája nem volt.

A bíróságnak a személyiségi jogsérelem súlyát, következményeit, a károsodás bekövetkeztekor fennálló ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas, más ügyekben hozott döntéseit mérlegelve, a károsodás bekövetkezésében való esetleges jogelődi közrehatást és a helytállásra köteles biztosító esetén a biztosítási jogviszony alapján a túlélő hozzátartozónak kifizetett nem vagyoni kártérítés összecszerűségét is értékelve kell a nem vagyoni kárpótlás összegét meghatározni. Tény, hogy a perbeli balesetet az alperes okozta. A büntetőeljáráásban keletkezett szakértői vélemény alapján azonban az is

megállapítható, hogy a felperes károsodását, hozzátartozója elvesztését részben a felperes néhai gyermekének magatartása okozta. Aggálytalan szakértői vélemény alapján állapítható meg ugyanis, hogy amennyiben a biztonsági öv a baleset bekövetkezésekor be lett volna csatolva, úgy 8 napon belül gyógyuló, enyhe sérüléseket szenvedett volna.

Minderre tekintettel - a felperes néhai gyermekének közrehatását és a felelősségbiztosítási jogviszony alapján a felperesnek térítendő biztosító 500.000 Ft-os szolgáltatását is mérlegelve - arra a következtetésre lehetett jutni, hogy a felperes már peren kívül a biztosító teljesítésével hozzájutott ahhoz a nem vagyoni kárpótlási összeghez, amely megfelelően képes ellensúlyozni a fentebb részletezettek szerinti nem vagyoni hátrányait.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján megváltoztatta és a felperesi keresetet elutasította. A felperes a megváltoztatott elsőfokú ítéleti rendelkezés folytán teljes egészében peresztes lett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. § /1/ bekezdésére is tekintettel felemelte a felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét. Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság döntött ugyan a le nem rótt eljárási illeték viseléséről, azonban annak összezszerűségét csak részben állapította meg. E hiányosságot a másodfokú bíróság pótolta és a felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a alapján döntött mind a le nem rótt eljárási illeték, mind az állam által előlegezett költség állam általi viseléséről.

Az alperes fellebbezésére a szükségesnél kisebb mértékű eljárási illetéket rótt le, ezért az 1990. évi XCIII. törvény 74. § /2/ bekezdésére tekintettel felhívta az alperest további eljárási illeték lerovására. A felperes a másodfokú eljárásban is peresztes lett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. § /1/ bekezdése figyelembevételével kötelezte a felperest másodfokú eljárási költség megfizetésére, melynek összege áll az alperesi fellebbezéssel összefüggésben felmerült lerótt eljárási illetékből, továbbá az alperes jogi képviseletével kapcsolatosan felmerült, és az ítéletábra által a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet alapján megállapított, ÁFA-t is magában foglaló ügyvédi munkadíjból.

Szeged, 2013. február hó 11. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró